

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Szt.-István-tér 11.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felölös szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Rajk Aladár
ország. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Szózat a függetlenségi párteggyesülésről.

Mindenképen országos figyelemre méltó az a szózat, melyet kecskeméti elvtársaink intéznek egyrészt az országos függetlenségi párthoz, másrészt a függetlenségi polgárok vidéki szervezeteihez. Nagyon tisztelni való a törekvés, mely a kecskemétiakat vezeti. Az, hogy egyesüljenek a testvér pártok és hogy erős, hatalmas legyen az országos függetlenségi párt, mely aztán magához csatolván a független polgárok százazereit, hódításokat tehet az ország minden részében és megnyerheti a választók, idővel a kerületek többségét is Magyarországon önállósága szent ügyének.

Tisztelni való ez a törekvés mindenestre. És ha megérkezik a kecskeméti körirat az egyes kerületek, városok függetlenségi pártjaihoz, csak természetes, hogy ezeknél visszhangra talál az az intenció, mely a függetlenségi elvek érvényesülésének célzatát rejti magában.

De sajnos, ennek a Kecskeméten is, egyebütt is óhajtott egyesülésnek a megvalósítása nem oly könnyű, aminőnek látszik. Hiszen évek óta azt látjuk, hogy az ugynevezett Ugron-csoport vagy hát a Szederkényi-csoport mérges ellentáborának mutatkozik a Kossuth Ferenc

vezérsége alatt változatlan és intranzigens alapon álló függetlenségi és 48-as párttal szemben. Nemcsak a delegációban való benyesséssel különítette el magát ez a csoport az anyapárttól, de a belpolitika számos vonatkozásában is szemközt helyezkedett Kossuth Ferenc vezérségével és pártjával. És ebben a frontcsinálásban tudvalevőleg nem volt semmi mérséklet. Ellenkezőleg, a legmesszebb menő kiméletlenséggel ostromolta a csoport az anyapártot és annak vezéreit, tagjait. Valósággal kegyetlen személyes harcokat indított vezéreink ellen a parlamentben és a sajtóban is szerepelt ezekben a harcokban a gyanúsítás, a durva meghurcolás, a rágalom.

Jól tudják ezt a tisztelt kecskeméti elvtársak és tudja mindenki, aki figyelemmel kísérte a képviselőházi és hírlapi harcok menetét, amely végtelenül sokat ártott a függetlenségi eszme előbbrevitelének. Holott soha nem lett volna égetőbb szükség a függetlenségi tábor híveinek vállvetett munkásságra, összetartó küzdelmére és ebből várható győzelmére. mint éppen most, mikor új közösügyes jelszavakkal vezetik félre a népet és tántorítják el, ahol lehet, az egyedül eredményt ígérő függetlenségi törekvések mellől.

Bizonyára ennek a megfigyelése ve-

zélte a kecskeméti függetlenségi polgárságot, mikor a jelzett óvás útjára lépett és elő akarja idézni azt, hogy mind a függetlenségi elemek testvéri kézzorítással egyesüljenek nemzeti és önállósági törekvéseink közösügyes ellenségeinek legyőzésére.

Szó sincs róla, ez a mindennekfölött nagy cél megérdemli a jók legjobbjainak hazafias kísérletét és méltó arra, hogy érette a személyes indulatait háttérbe helyezze minden ember és hogy valamennyien jobban szeressük a hazát, mint ahogy gyűlöljük akár ellenségeinket is. Azonban sajnos, kételkednünk kell benne, hogy épp a függetlenségi anyapárttal és annak legérdemesebb vezéreivel ujjat húzó egyének megnyerhetők a béke és összetartás azon magas gondolatának, mely első sorban teljes elfogulatlanságot és tárgyilagosságot föltételez és föltételezi azt, hogy bizonyos urak ne a maguk becses személyeiknek és lapvállalataiknak érdekeit helyezték előtérbe, hanem egyedül és kizárólag az ország függetlenségi érdekeinek érvényesülését tekintet nélkül arra, kikre származik ebből dicsőség. Mert hiszen a dicsőség az egész függetlenségi párté volna és az összes függetlenségi polgároké. kik szerte az országban elborult lélekkel szemlélik képviselőik egy

TÁRCA.

Az erős nap.

Irta: Szabó Ferencz.

(Vége.)

Kalmár Lehel, aki arra volt hivatva, hogy a lángész kvalitása szerint, más alapokon tovább fejlesse a Kohutben Izrael-család bemohosult bibliai nevezetességét, oda se legyintett a Pulitzer ur csipkedésére. Addig álmodozott a szinpadai nagyságról, a hangjában rejülő temérdek vagyonról, hogy maga is igaznak vette a délibábos álomlátásokat. Nagyra hivatottsága mellett elenyésző semmiségnek tünt fel mindenféle kövér irodavezető, akik kicsinyes ítéletekkel tömik meg a hájas koponyájukat; e kicsinyességek között, mint giz-gaz a vizárban, nagy ostobaságok, felületességek és rosszakaratok uszkálnak. Ezeket, csakis ezeket vetik ki a partra. Lompos haját művészi felnemvevéssel lökdöste fel a homlokából s nagylelkű leereszkedéssel röpitette válaszát Pulitzer ur felé.

— Ha király leszek, önt is felviszem Pestre, a — kasszájához. Hadd igyék az istenek nektárjából kegyed is.

A ríposzt éles volt és veséig ható, mint a

mérgezett tör. Itt-ott kopasz szürke fejek sülyedtek a foliánsok közé s a káröröm eltitkolt kacagása suhogtatta meg a lenge pókhálókat. A nagy porrétegek is emelkedtek. No, csakhogy végre-valahára megfizetett valaki a rettegett hatalomnak! A fehér rabszolgák rejtegetett haragja a lázadás alattomoságába olvadt. Némelyek örömmel tekintettek az erős, boldog emberre, ki a színészek szűkös kasszájához merte lealacsonyítani az irodavezetőt, ahol tisztességesen lopni sem lehet.

Polymer ur nem felelt: nem is tehetette a Dávid Góliáth elleni kemény harca után. Sokan úgy látták, hogy a nagy oszlopok megindultak s ráfeküsznek a Pulitzer ur mellére, aki csak nyöszörög s fájdalmas szusszanási ajtón, ablakon, a nagy szoba nyílásain elsietnek a kémények fölé, Polymer ur előtt azonban fehér papírlap hevert, melyre fekete betűkkel vaskos sorokat vetett.

— Tisztelt Uram! Az ön fia nem a komoly munka embere. Színészekkel fraternizál s teljesen aláássa a Kohutok régi tisztességét és szórja a pénzt, mint a polyvát.

Még sok-sok mondás következett az erősen megnyomott tollból, amelyekből Kalmár Lehelnak nem a bibliai patriárkák társaságába illő arcképe kerekedett ki.

Aztán repültek a napok. Odakint fény, árny,

az irodában szürkeségek és rózsás hangulatok váltakoztak a lenge pókhálók, pókok és legyek kedves játékaik között. Olykor fellegek uszkáltak a magasban, a szellő fűjt és a hazatérő nyájak lágy kolompszava halkan csengte be a légbeli magasságot. Ilyenkor a fehér rabszolgák megkönnyebbülve siettek haza és irigyelték Kalmár Lehelt, akire szép szendék, erős dereku színésznők, vidám muzsikaszó, tele pohár és részegítő szerelem várakoztak.

Kalmár Lehel azonban, az irigyelt, délibábosan füllentő Kalmár Lehel, nagyokat aludt, mint a bunda. Lefekvés előtt, sporolósan világító lámpa mellett, számítgatta az otthonülés árán megtakarított pénzét. Változat okából lapozgatta a vaskos takarékpénztári könyveket s erősen kifejlett sémi koponyájában boldogító számműveletek kavartak a jövőről, valami fényesen kivilágított utcákról, amelyekben egy-egy nagy palota ékeskedett; az övé. Ilyenkor, a függönyökkel teleaggatott szobában, hol édes, titokzatos volt a csend, délszaki forrósága a szerelem, gömbölyü aszszonyi kar fonódott a nyakába: az Ellácskái, aki közel félmilliót hozott magával a bankigazgató ur pénztárából... Nohát ezért érdemes volt játszani a gavallért s gavallérságával meghódítani Ellácskát!

részének a közérdekkel annyira ellentétes személyi harcait.

Ennek tehát mindenesetre meg kell változni. Ha másképp nem lehet, úgy, hogy a Kossuth Ferenc kiváló és önzetlen hazafiségben példás vezetése alatt álló függetlenségi és 48-as párt a legnagyobb szigorúsággal és határozottsággal ragaszkodjék tagjainak program- és párthűségéhez és ne engedje meg, hogy a pártkör tagjai a maguk szakállára csináljanak külön politikát.

Látszólag, úgy lehet, ellenkezik ez a szép és helyes kecskeméti szózat azon óhajásával, hogy a függetlenségi eszme parlamenti képviselőinek egyesülniök kell. De lényegében mégis csak az a fontos, hogy *igazán* egyesüljenek azok, akiknek egy a politikai hitük és törekvésük és hogy se duzzogó, se erjesztő elemek ne maradjanak a táborban, melyre soha nagyobb föladatok nem vártak, mint most, mikor Magyarország népét kell egyesíteni az ország egész függetlenségének tervszerű kiküzdésére.

Meddő terhek.

Mostanában, hogy a delegáció elvégezte állítólagosan megfeszítő és még állítólagosabban komoly munkáját, nagyon kedvező perspektíva nyílik a magyarnak arra, hogy minél szomorubb színben lássa a világot s vele együtt a haza állapotát. Csak kurta híreket kapunk felőle, a tárgyalások egy része nem is nyilvános, titokban sugdosnak egyet-mást egymás fülébe a bizalmasok, másoknak arról tudni nem illik, tudni nem szabad: titok az, amelyből nyilvánosságra csak az kerül, hogy nekünk részben szabad, részben muszáj a költségeket, az olvasatlan milliókat fizetni. És ezt úgy hívják, hogy alkotmányos kormányforma.

Mily szép az, értesülni arról, hogy a tengerészet az idén a rendes költségein

kivül százhuszonegy millió koronát igényel. Mily szép az, mikor cifra vizikatonák mind elmondják azt, hogy mind ez a pénz mire kell. Torpedók, cirkálók, rombolók röpködnek a levegőben. S ki merné azt mondani, hogy egy tengeri hatalomnak, vagy megfordítva, egy olyan hatalom, mely a tengeren is tekintély akar maradni, hogy ennek ne volna szüksége a fejlődésre? Ezt nem mondhatja senki. Az olykor, mézesmadzag gyanánt, osztrák-magyar haditengerészetnek nevezett, de valójában csak osztrák tengerészet bizonyára rászorul a fejlődésre, ha nem is százhuszonegy millió korona erejéig.

De joggal kérdezhethetjük, hogy mi közünk nekünk ehhez? Mi köze Magyarországnak ahhoz, hogy Ausztria ilyen dolgokba belemártja magát? Voltaképpen Ausztria népe sem akar ilyesmit, csak azok, akik még mindig ábrándoznak a római szent birodalom visszaállításán, amelyről pedig már régen megmondották, népek szabadságérzetének erkölcsi erejével mondották meg, hogy se nem szent, se nem római.

Mi köze Magyarországnak az ilyen törekvésekhez? Gyarmatosítani nem akarunk, mivelhogy ezzel az összetákolt hadsereggel még ha akarnánk, se tudnánk s ez némileg vigasztaló, mivelhogy úgy se akarunk . . . Jekelfalussy irodatabornok ur szíves volt ép a minap elismerni a hadsereg készületlen voltát és ha ő mondja, az bizonyára azért volt mondva — hogy a nép tovább is izzadja a nem produktív dolgozók száz-ezernyi tömegére az adót.

De mi köze mindehhez Magyarországnak? A bécsi tábornok-konyhamesterekhez, a bécsi tábornagy-testőrökhöz, akiknek elszaporodása már valóban elemi csapásként jelentkezik? Hiszen a mi egyetlen tengeri városunkat az összes tengernagy-konyhamesterek nélkül is meg lehetne védeni.

Efelől azonban most hiában elmélke-

csuszott a többi kötelékéből. És kacagott aprózott fitymálással, amiként megsemmisítő fennhéjázásban szoktak kacagni a lányok.

— Ki adott jogot önnek arra, hogy így beszéljen hozzám? Hát nem látja köztünk a különbséget? Hogy lehet ilyen képzelődő . . . ilyen esztelen?

Kalmár Lehel nem tudja, hogyan került haza. Kerengett, forgott vele világ s neki valami különös keskeny, ingadozó padlón kellett vándorolnia a borzasztó mélységek, rettenetes földingások között. A part két oldalt nagy zúgással omlott, s azok a fényes paloták is leszédültek rendre a mélységbe. Büszke, fényes álmai követték a leomló köveket.

Otthon, a szük, ködös, homályos szobában levél várt reá. Apja írta: megismerte a vas-tag felitatott betűket. Csak úgy szokásból, szórakozottan bontotta felé s olvasta:

— Haszontalan koresház gazember!

Tovább nem olvasta. Ennyi is elég volt. Ledobta magát a rozoga diványra s miután sokáig fenyegetve nézte a beáramló szürkeséget, fájdalmasan szólt:

— Huh, ma erős napom volt!

Felhajtott egy pohár vizet, meggyújtotta a gyertyát s szóltanul bámulta a falon táncoló fényfoltokat . . .

dünk. Csak fizessünk. És ráadásul a horvát kvóta-bizottság most áll szemben az országgal, amidőn kijelenti, hogy a közös költségekhez ezentul sokkal kevesebb mértékben akar járulni, mint eddig. Mint ebből látszik, a közösügy iránt ott is növekszik már a gyűlölet és úgy lehet a közös ellenség ellenében testvérkezelt nyújt még egymásnak a horvát és magyar.

Az építendő színház helye.*)

E lap utolsó számában foglalt cikkemben kilenc helyet soroltam fel olyanokul, mint a melyeket a színház megépítésére nézve eddig az illetékesek és az illetéktelenek kombinációba vettek. Még azon nap, hogy e cikk megjelent, a helyek száma tízre szaporodott.

Ez a tizedik hely a kis-szállási uradalomnak a telke. Nem hiába urasági telek. Akkora aplombbal, olyan igényességgel, a maga fontossága tudatának olyan allűrjével, az eszmecsere olyan sajátos és szokatlan formáival tolt az előtérbe: hogy a sajtónak egyáltalán lehetetlen ennyi előkelőséget és grandiozitást meg nem látni, számba nem venni. A közérdeket tehát szem előtt tartva, foglalkozunk vele. De egyet előre kell bocsátanunk. Ha többet foglalkozunk vele ez alkalommal, mint a másik kilenc terv akármelyikével, az nem azt jelenti, hogy azok közül ő erre a legméltóbb, hanem csak annyit, hogy a legfeltűnőbb módon lépett ki a pódiumra.

*

Szó sincs róla. Nagyon kívánatos, hogy a város fejlődjék. Sőt még az is az, hogy a város épen ezen a helyen, a Ferenciek és a kis-szállási uradalom telkén fejlődjék. Az is érthető, hogy valaki ezt a tervet akkor veti fel, mikor a város maga két nagyobb szabású épületet készül emelni, mert hát a városnak tényleg erkölcsi kötelessége hozzájárulni ahhoz, hogy a város szívében fekvő e puszta területek valahára benépesedjenek. Igazságérzetünk élénken tiltakoznék ezeknél fogva, ha vonakodni akarnánk beismerni, hogy a kiindulási pont, az alap gondolat, helyes. És mert, tudva ezzel a mi érzésünkkel sohasem álltunk hadilábon, ezt készséggel el is ismerjük.

Hanem egyéb dicséretet alig lehet róla mondani.

Mindenekelőtt kissé korábban kellett volna e tervnek napvilágot látnia. Ma, kissé megkésett. Elodázná az iskolaépítést, melyre nemcsak hogy jogérvényes közgyűlési határozat, hanem kész terv is van, és ezzel bizonytalan időkre kitolná egy olyan mű létesítését, mely már évtizedekkel előbb jelentkezett égető szükségletet kíván kielégíteni. Ez a rendkívül fontos tekintet tartóztatott pl. bennünket vissza, hogy e terv ellen ne szóljunk, habár az iskolának a kiválasztott helyre való építéseért sohasem rajongtunk. Nem rajongtunk érte azért, mert az építészeti terv az anturázsszal összhangban nem álló emeletes épülettel oldja meg az építés problémáját, mert a rajta fekvő épület razirozása által érték megy veszendőbe és végre és főképp, mert a telek pénzbe kerül és keresve alkalmas telek, ingyen is található lett volna. De némileg elkésett a terv a színházépítés dolgában is, mert ez sem várthat magára annyi ideig, a mennyi ennek a tervnek a megérleléséhez és kiviteléhez szükséges.

Na de a késelelem szempontja mégis csak másodrendű. Végtére sem az iskolát, sem a

*) Készséggel adunk helyet az alábbi nagy tudással megírt cikknek, ámbar cikkirő fejtegetéseivel nem vagyunk mindenben egy véleményen.

Itt azonban egy kis szeg ütődött a Kalmár Lehel agyába, melyre legott fel is akasztotta a kételkedés suhogó palástját. Vajjon szereti-e Ella? Sokszor bizalmas, meleg volt hozzája, mosolygó zavarral türte, hogypa bálokban hevesen szorongassa a kezét s azokért a csintalan, forró gondolatokért sem neheztelt, melyek sebes lábba hozták, amikor a szerelmeseknek való világítás mellett, a sok-sok ruhával teleaggatott öltözőben, vállára kerítette a boát. Oh, ez a szerelem bizonyos!

Azok a pompás paloták a fényesen kivilágított utcákban erősen ingerelték Kalmár Lehelt. A hazatérő nyájak lágy kolompszava most is halkan csengte be a magasságot és édes szerelem ígérétevel volt tele. Erős keleti vér forralta a hazatérő Kalmár Lehel szívét s pillanatig, mintha a pompás paloták feléje futottak volna az uton. Éppen jött El-lácska, szépségében feselve, mint a rózsabimbó, hajladozó ringással, mint a bokros mályva. Kalmár Lehelt szokatlan forróság öntötte el. Később, hogy találkoztak s kísérelődött szegődött, kitört belőle a lázas beszéd:

— Szeretem, Ella, végtelenül, odaadón és feláldozással. Enyém lesz-e, mondja?

Ella, a bankigazgató ur Ellája, a sértődés kicsinylésével biggyesztette le szépséges ajkát. Olyan volt, mint valamely tündérszép róza, a melynek egyetlen hamvas szirma le-

színházat nem kezdték építeni és bizonyára hiba volna formai okokba kapaszkodni, ha ezek miatt a jobb háttérbe szorulni kényszerülne.

De hát ez a terv nem tartozik a jobbak közé; a jók közé sem.

Két okból.

Az egyik az, hogy a város e két épülettel nem teheti meg e helyeknek azt a szolgáltatást, melyről az imént szóltam és melyet a terv felvetője bizonyára tőle elvár. Nem építhet ott színházat és nem építhet ott iskolát. Mert két ilyen egyenkint 120—130,000 koronába kerülő épületét nem teheti oda a temető mellé. A színház az élőknek kell és nem a holtaknak. Pezsgő élet, forgalmi középpont, kávéház, vendéglő, ez a természetes és ha nincs, megszerzendő szomszédsága a színháznak és nem tűzoltó meg csendőrka-szárnya, kopasz, ütött-vert falkerítés, iskola és temető. Hiszen ha oda építenék a színházat, hát akkor a gondos családapa valóban csak végrendelet hátrahagyása mellett mehetne színházba és másrésztől egészen könnyen megtörténhetné, hogy egy idegen tiszter is felkereshetné és hagyhatná el ismét városunkat anélkül, hogy sejtelve lehetne arról, hogy Baján színház is van. De még az iskolát sem építheti a város oda. Egy 120,000 koronás épület, a mi szerény viszonyaink szerint van olyan dísz, melylyel a várost szépíteni kell és azért azt nem szabad eldugnunk. Ha ezt szabadna, akkor a város részéről könnyelműség lett volna a város kellő közepén fekvő, iskolaépítésre kifogástalan telkét az apácáknak odaajándékozni, hanem oda a saját iskoláját kellett volna építtetnie.

A másik ok pénzügyi. A város kölcsön-pénzen építi meg iskoláját. (Mert az mesebeszéd, hogy a kulturális alap nem az.)

És kölcsön-pénzen akarja megépíteni színházat. Erre a két célra szüksége van talán 2000 négyszögölnyi területre. Mindkettő rendelkezésére áll. Az egyiknek igen alkalmas itt, a másiknak igen alkalmas ott. Aki keresi, könnyen megtalálhatja az »itt«-et is, az »ott«-ot is. Ingyen helyeket és szebbeket. A tervező mármint azt kívánja, hogy a város ne használja fel ezt, ne használja fel azt, hanem vegyen két, összesen 250,000 koronás objektum számára circa 200,000 koronáért telket. Kedvezőtlenebb helyen és kölcsön-pénzen! Volna ebben észszerűség? Hogy az a két telek beépítése kívánatos, hogy a városnak kötelessége e célt előmozdítani, hogy a telkek tiszternél is nagyobbak annál, mint a mennyire a városnak szüksége van és azokat valamikor eladhatná: nem elégséges érvek, hogy az előbbi kérdésre igenlőleg lehessen felelni. Hiszen ha e telkek nagyrésztben csak pár évig hevernek felhasználatlanul a város kezén, a kölcsön után járó kamat, egybevetve a telkekbe elhelyezett tőke után elmaradt hozadékkal, az egész 200,000 koronát rövid időn belül elveszett értékűvé változtatnák. A kis-szállási uradalom telke talán 25—30 év alatt emésztette fel a saját értékét, a város 10—15 év alatt pusztítaná el kölcsön szerzett tőkét. Ez nem a mai világba való kalkuláció. Ebben a világban minden fillérnek hasznót kell produkálni és minden fillér után kamatot kell fizetni. Az ilyen és efféle tervezettség lehet lateiner észjárás, urasági gazdálkodás, de nem lehetne helyes városi politika. A városnak ilyen, mitsem hozó tőkéből, ráfizetést igénylő vagyontól úgy is többje van a kelle-ténél. Ezt a lehetőség szerint csökkenteni, hasznót hajtóvá változtatni, ez igen, ez a fejlődésre érdemes problema. Növelni azt, a lehető leghelytelenebb gazdálkodás, a lehető legrosszabb politika volna.

A száraz éghajlat úgy látszik kedvez az ideák megszületésének. Csoda, hogy mily bőségesen terem. Ma alig van Baján ember, akinek ne volna egy legsajátabb ideája arra nézve, hogy hová kell a színházat építeni. A múlt héten azt írtam, hogy csak kilenc ilyen van. Ma bizonyos vagyok abban, hogy tömredék vagyon. Olyioknak már a Schlézinger-ház, másnak a Sárdi, egyiknek a Gál-sarok, más-siknak a Juray-é tetszik és akarná megvenni, avagy kisajátítani. Sajnálatomra nem szám-lálhatom el valamennyit. Hanem azokat, a kik még a jövőben készülnek e téren ideákat szülni, egyre kérem. Legyenek egy kis tekintettel a város anyagi helyzetére és vegyék figyelembe, hogy a városnak józanul mennyit helyes e célra fordítania. És alkalmazzák e körülményhez szabad szárnyalásra annyira kész fantáziájukat.

Mert hát amiként a szegény ember nem küldheti el józanul a feleségét Marienbádba butonokat fitogtatni, ha van is erre pénze, és a feleségének fitogtatni való butonja, akképen egy város is, ugyancsak szörnyű logikátlanul járna el, ha színházára, mely szükségletei között nem áll se az első, se a második helyen, többet költene, mint a mennyit egyrészt vagyoni viszonyai, másrészt az egyéb kielégítést váró szükségleteihez való reláció, valamint a harmonikus beosztás szempontja szerint költenie helyes és indokolt. Akkor is, ha van rá pénze. És még inkább áll ez, ha nincs rá pénze és azt kölcsön kell vennie. Ebből következik, hogy a színházra fordítandó költségeknek meg vagy a józan ész által fixírozott pontos, át nem léphető határa.

Miután, hál' Istennek, egészen kétségtelen, hogy a színház ma már nem tölt be nemzeti missiót a mi városunkban, hanem hogy az szép és nemes szellemi szórakozásnál semmi egyéb, miután az is bizonyos — Istennek érte hálát nem adva — hogy a vidéki szí-nészet által előadott darabok etikailag annyira dekadens irány felé tartanak, hogy már-már a serdülő ifjúságot el kell tiltani azok meghallgatásától; miután, — ezt számba sem véve — 1000 léleknél többre aligha tak-sálható azok száma, akik nálunk egyáltalán színházba járnak: ez a pontos, át nem lépendő határ, meglehetősen szűk. Szerintem nem tehet ki többet az évi 6—800 korona városi tehernél.

Mármint. Ha feltesszük, hogy a teljes be-rendezéssel együtt 150,000 koronánál olcsóbb színházat nem építhetünk, hogy annak jó karban tartása évenként pár száz koronát fel-emészt, hōgy a színigazgató 1500—2000 kor-segélyt okvetlenül igényel: a város várható évi terhe máris 9—10000 koronát fog kitenni. Ennélfogva tisztán és így áll a dolog: Pénzbe, különösen nagyobb pénzbe kerülő telekre, a színházat építenünk nem szabad. Csak és kizárólag ingyenes telekre.

Igen tisztelt tervkövacsolók, színházépítési ideákkal terhesek! Sziveskedjete tehát e fontos körülményt el nem feledni, vajudástoknál a takarékoság dajkáját kéznél tartani és csak az ingyenes telkeket számbavenni.

D. B.

Dunapataj—bajai vasut.

Városunk gazdasági életére és tovább fejlődésére nézve rendkívül fontos kérdés körül foly most a vita. Az a kérdés, hogy a dunapataj—bajai vasutat hogy és miként hozzuk kivitelbe.

Kétféle tervről van és lehet szó. Az egyik szerint Dunapatajtól kiindulva Kalocsán át Hajóst érintve tovább is egyenes vonalban

Sükösd, Csanád és Szentistvánon át jönne Bajáig. Ennek a tervnek egyetlen előnye volna és ez az, hogy rövid és egyenes uton Kun-Szent-Miklóson át kapnánk összeköttetést Budapesttel. Egyéb előnyt nem is igen emelhetünk ki ezen tervnél. Viszont gazdasági hátrányai vannak. Sükösd, Csanád és Szentistvánnak oly kiváló műútja van le Baja felé és felfelé is, hogy vasútra egyáltalán szüksége nincsen. Terményeit jó, vagy rossz időben egyaránt könnyű módon szállíthatja Bajára. Minthogy pedig már Bajához való közelségük-nél fogva is nincsen szükségük erre a vasútra, csak természetes, hogy nem igen mutatnak ezek a községek hajlandóságot a vasúthoz való hozzájáruláshoz.

A vonal első engedélyesét, gróf Teleky Józsefet annak idején meg is győzték városunk gazdasági tényezői arról, hogy a vasútnak abban az irányban való építése az érdekelt vidékeknek nem előnyös és az esetleg épített vállalatnak, vasúti részvénytársaságnak határozottan hátrányos. Meggyőződött az engedélyes gróf Teleky József maga is, hogy gazdaságilag csak úgy lesz gyakorlati értéke a vasútnak, ha az eredeti tervtől eltérőleg Hajósnál letér az előre kiszabott út-iránytól és Hild pusztán, Borota pusztán, Rém, Felső-Szent-Iván, Csávoly és Józsefháza pusztát érintve fut be az új vasut Bajára. Teleky az érdekelt vidékek közóhaját véve tekintetbe első tervét megváltoztatta és így módosította. A módosított tervet úgy Baján, mint az egész érdekelt vidékeken lelkesedéssel fogadták. Rém, Csávoly, Szentistván községek és a puszták birtokosai rögtön a legnagyobb készséggel voltak hajlandók a vasut építéshez a hozzájárulást megszavazni. És ez csak természetes is, mert ez igen gazdag termelő vidék, minthogy azonban vasútja egy irányban sincs, utai pedig rosszak, néha esős időben járhatlanok, termékeiket csak nehézségekkel tudják értékesíteni. Mi, bajaiak kétszeres örömmel ragadjuk meg az új tervet, mert ezzel szorosabban kapcsoljuk piacunkhoz a fenti környék fogyasztó közönségét

Teleky gróf új terve ellen Kalocsán heves agitációt indítottak és fejtenek ki, mert azt hiszik, — tévesen — hogy ez ártalmára lesz Kalocsának. Abban a balhiedelemben vannak ugyanis a kalocsaiak, hogy ha az új, módosított terv szerint épül meg a dunapataj—bajai vasut, úgy ez rájuk nézve nemcsak hogy nem lesz előnyös, de határozottan hátrányos. Ismertettünk nemrég egy ezen ügyre vonatkozó kalocsai ujság-cikket, amelyben a cikk-írója bőven, de téves argumentációval fejtegette, hogy ha a vasut érintené Sükösd, Csanád és Szentistvánt, úgy ezen három község Kalocsa felé gravitálna. Ha cikkíró e fölött gondolkodik, úgy önmagától is rá fog jönni, hogy ez lehetetlen, mert ezen három községet nemcsak hogy kitűnő út köti össze, de már azért sem fordíthatna Bajának hátat, mert minden veteményét, termékét, szárnya-sait a legkönnyebben értékesítheti Baján.

Kalocsa agitációjának tulajdoníthatjuk azt, hogy a dunapataj—bajai vonalra, gróf Teleky első terve szerint már második előmunkálati engedélye is van. Ezt báró Radvánszky Béla kérte és nyerte.

Meg kell győznünk Kalocsa nagyközséget téves felfogásáról. Be kell bizonyítanunk, hogy Teleky gróf új terve Kalocsára nézve nemcsak nem volna hátrányos, de határozottan előnnyel kecsegteti.

Az új engedélyes, báró Radvánszky pedig maga is meggyőződik majd, hogy Sükösd, Csanád és Szentistvánon át vezetve a vasut-építési terv kivihetetlen.

Nekünk bajaiaknak mindent el kell követnünk, hogy a vasút Borota, Rém, Szentiván, Csávolgy, Józsefházán át mielőbb kiépíttessék. Ez úgy ezen községekre nézve, mint Bajára nézve úgyszólván kenyérkérdés.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság f. hó 7-én tartotta a havi rendes ülését, amelyen Schmausz Endre elnökölt. A polgármesteri jelentésből megismerjük az iktatók múlt havi ügyforgalmát valamint azt is, hogy május hóban a rendőrséghez 21 büntetendő cselekményből kifolyólag tettek feljelentést.

A tiszti orvos jelentése szerint a múlt hónapban a közegészségügy terén rosszabbodás volt tapasztalható, amennyiben a bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegségek terjedtek. A népesedési statisztika sem kielégítő. Az elmúlt hónapban 50 születési esettel szemben 50 halálozási eset áll.

Adók befolytak: Egyenes adó 1904. május hónapban 46023 K, (1903. májusban 36271 K.) Hadmentességi adó 1904. május hónapban 364 K, (1903. év májusban 66 K.) Bélyeg és jogilletékekben 1904. év május havában 17715 K, (1903. májusban 4248 K.) Tanítói nyugdíjban 1904. év május hónapban 1121 K, (1903. májusban 221 K.) Országos betegápolási pótdó 1904. év május havában 759 K, (1903. év májusban 858 K.)

A tanfelügyelő jelenti, hogy a múlt hónapban meglátogatta a bajai polgári fiu- és leányiskolát és az ott tapasztaltak felett a legmelegebb elismeréssel nyilatkozik.

A közigazgatási bizottság felírt a keresk. miniszterhez, amelyben kéri, hogy Baja és Szabadka között indíttassék egy új vonatpár, amely csatlakozást nyerne az ujonnan indított budapest—szabadkai gyorsvonathoz. Ennek megvolna azon előnye, hogy Baján délben már kézbesíthető volna a budapesti reggeli posta és ujság. Schmausz Endre főispán jelenti, hogy az államvasutak igazgatósága Zenta—Szeged és Ó-Becse—Zenta—Szabadka között kísérletez a motoros vasutakkal, ha ezek beválnak, úgy december hónapban létesül Szabadka és Baja között is a motoros vasúti közlekedés, amely esetben Bajáról minden vonathoz lesz csatlakozás.

Az állami állatorvos jelentése után a közigazgatási bizottság ülése véget ért.

HIREK.

Kinevezés. Révész (Reichenberg) Mór kulai adótitkár, városunk szülöttjét a pénzügyminiszter a kulai adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

Pénzintézetek vasárnapja. A Bajai Takarékpénztár és a Bajai Kereskedelmi és Iparbank elhatározta, hogy ezentúl vasárnapokon nem tartanak hivatalos órákat.

Rendkívüli közgyűlés. A Vojnich háztelekre tervezett városi iskolának más telken leendő elhelyezése végett — amint értesülünk — sürgős rendkívüli közgyűlést kérelmezve hűsz bizottsági tag és a kérvényt a főispánhoz már be is nyújtották.

Esküvő. Csányi László, Csányi Jánosnak, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatójának fia, f. hó 19-én d. u. 5 órakor tartja esküvőjét Szegeden Szécsi Margit úrhölgygyel.

A bajai céllövész társulat f. hó 12-én (vasárnap) este táncvigalmat rendez.

Évzáró vizsgálatok. A városi polgári iskolában az évzáró vizsgálatokat jun. 20-án, 21-én, 22-én és 23-án, a kereskedőtanonciskolában 22-én és 23-án, az iparostanonciskolában 20-án, 21-én, 22-én és 24-én fogják

megtartani; a tanulók rajzait és írásos munkáit 16-án teszik ki nyolc napi közszemlére.

Eljegyzés. Fischhoff Ignác bajai gabonakereskedő eljegyezte Schmideg Erzsike úrhölgyet Várpalotáról.

Gyárak megtekintése. A bajai izraelita polgári fiúiskola tanulói Toth Zsigmond tanár vezetése mellett tegnap több gyárat tekintettek meg. Megtekintették a Spitzer Károly-féle szeszfinomító gyárat és ugyanezen cégnek ecetgyárat. Azután a Spitzer Testvérek gyufagyárat és a Szücs Ödön-féle gépgyárat. A tanuló-ifjúságot mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták és szívesen kaulozolták.

Előléptetés a rendőrségnél. A Rebák György rendőrfővezető nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött vezetői állásra Mayer József eddigi rendőrtizedest és rendőrtizedessé Balog János rendőrt nevezte ki a polgármester.

Halálozás. E hó 9-én reggeli 2 órakor elhunyt özv. Manhold Pálné szül. Manolinó Antónia úrnő, 88 éves korában. Az elhunytban Manhold Gyula butorgyáros édes anyját gyászolja. Temetése tegnap d. u. 5 órakor ment végbe. A koporsót a kiterjedt rokonság és nagyszámú résztvevő közönség kísérte ki a temetőbe.

III. oszt. kereseti adó. A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt teszi közzé: A f. évre összeállított III. oszt. kereseti adó-kivetési lajstrom a zombori kir. pénzügyigazgatóság által 48643/II. 1904. sz. alatt megküldött, a mely lajstrom az adójavaslatra nézve f. évi június hó 2-től 10-ig bezárólag nyolc napon át a városi székház 13-ik számú hivatalában Buday István irodatiszt előtt betekintheők. Felhívatnak az érdekeltek, hogy amennyiben az adójavaslatokat betekinteni óhajtanák illetve ez ellen akár a saját avagy másokat illető adójavaslatokra nézve netáni észrevételeik volnának, ezt fenti határidőben a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál írásban, utóbb a f. évi június hó 10-től 18-ig helyben működő adókiadó bizottságnál szóval avagy írásban terjesszék elő.

Hangverseny. Opera, operette, monológ és hegedű-hangversenyt rendez Fülöp Riza Barna Ilona és Fülöp Alfréd a Preimajer-féle vendéglőben f. hó 14-én este.

Tarkaszinpad a Központiban. A Központi Szálloda kertihelyiségében napok óta működő kiválóan szervezett, mulattató Tarkaszinpad f. 11-én és 12-én tartja utolsó előadásait.

Névmagyarosítás. Belügyminiszteri engedéllyel kiskorú Schlezinger Jakab bajai lakos nevét »Székely«-re, kiskorú Kohn Izidor bajai lakos nevét »Kömlos«-ra magyarosította.

A bajai általános ipari munkás önképzőegylet saját alapj. javára 1904. évi június hó 12-én (vasárnap) dal, szavalat és nemzetközi világpostával egybekötött kedélyes estélyt rendez. Az estély a Ziech Henrik-féle vendéglő kerthelyiségében (főtér) fog megtartatni. Kezdeté este 8 órakor.

Tűz. Szerdán délelőtt 11 órakor a tűztoronyból tüzet jelzett a toronyőr. A jelzés alapján tűzoltóink a Katonavárosba rohantak teljes felszereléssel, ott azonban a legnagyobb meglepetésükre sehol sem találtak oltani valót, mert a tűz nem a katonavárosban, hanem a szomszédos Szent-Istvánon volt. Mire azonban nagy kerülővel a tűz színhelyére értek ott se igen akadt munkájuk, mert addig két ház tetőzete teljesen leégett.

Szerencsétlenül járt kocsis. Bajusznyád János, fiatal szolgálégény, Perlaky Sándor kocsisa sajnálatos szerencsétlenség áldozata lett múlt hét szombatján. Tüzelő fát szállított haza gazdájának kocsin. A járásbiróság sarkán a kocsival szemben egy inas tolt targoncán néhány hordót, melyek dübörgésétől a lovak megijedve vad futásnak eredtek. A legény teljes erejével féken tartani akarta a lovakat, ami talán sikerül is neki, ha ki nem

csúszik alóla a fahasáb, amelyen ül. A szerencsétlen fiatal legény a lovak közé bukott, hol azok össze, vissza taposták, rugdosták, úgy, hogy az arcán alig maradt valami bőr szegénynek. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

A gyermekvédő telep bizottsági tagjai Baján. Az elhagyott gyermekek védelméről kibocsátott szabályzat 65. §-a értelmében, a törvényhatósági bizottság m. hó 28-iki közgyűlésén a gyermekvédő telep bizottsági tagjaiul hat évi időtartamra megválasztottak: Bajai Péter, Demuth Gyula, Drescher Béla, Erdős Jakab, Gebhardt Dezső, Kollár Ágoston, Lengyel Manó, Lerner Antal, Mikolics Ignác, Müller József, Novoth István, Olácsi György; úgy dr. Becássy Gyuláné, dr. Bruck Samuné, Fankfurt Eugenia, dr. Koller Imréné, Müller Matild, Pajor Jozefin, özv. Reich Bernátné, Reich Ignáczné, özv. Rosenberg Mórné, Rothschildné Klauber Teréz, Schwarc Ágnes és Weres Ilona bajai lakosok.

Szurkálás. Vasárnap este a szegényház előtti téren összetűzött két legény, Binszki József és Szeitz Ferencz. Előzőleg csak szidalmazták egymást, de később Szeitz megütötte Binszkit, mire Binszki kirántotta biciskáját és teljes erővel Szeitznek mellébe és karjába vágta. A rendőrség Binszkit rögtön letartóztatta, kihallgatás után azonban szabadon bocsátotta. A súlyosan sérült Szeitzot a városi közkórházba szállították.

A tolvaj koldus. Rotter József 55 esztendősnél brünni születésű csavargó, a minap városunkat is meglátogatta magas látogatásával, hogy — küszöbről-küszöbre járva, — végig koldulja a várost. Csakhogy a koldulás sem a legjobban jövedelmező mesterség már ma, azért úgy segített magán Rotter József, hogy jobb kezét papírkéregbe csavarta, reá, egy uraságoztól többször levetett harisnyát húzott s azt hajtogatta mindenütt:

— Kérem egy szegény, nyomorult vándorlegény.

Igy persze mindenütt megsajnálta s csak úgy hullottak az obulusok Rotter József markába. Hát ez még hagyján! Mindenki úgy segít magán, ahogy tud. Csakhogy Rotter József szörnyen szórakozott ember s csak ennek tudható be, hogy ő kegyelme ma a járásbiróság fogházában hüssöl. A dolog úgy történt, hogy e hó 8-án, amikor Rotter a plébánián járt egy kis alamizsnáért, szórakozottságból a maga kalapja s a maga botja helyett Novoth István kalapját és ezüstfogantyújú sétabotját vitte el az előszobából. Vojnits Dániel apátplébános egy Mátyás Sándor nevű csendőrnek elmondta az esetet, ki csakhamar kézre is kerítette az épen Bikity felé gyalogló csavargót. A sétabot megkerült.

A mohai Ágnes forrás. Arról értesülünk, hogy a mohai Ágnes-forrás kitűnő ásványvize oly fokozott mérvben terjed (nemcsak hazánkban, hanem úgyszólván az egész világon), hogy forrás kezelősége már-már szinte képtelen az özönszámra érkező megrendeléseknek eleget tenni. És ez nem csoda. A mohai víz, mint annaleseink bizonyítják, már a tizenkettedik században kedvelt ásványvízként szerepelt, akkor még persze csak Magyarországon; azóta azonban — hála a kitűnő közlekedési eszközöknek — ma már nem csak hazánkban, hanem úgyszólván az egész világon a legkedvesebb ásványvizek egyike. Ezen nagy elterjedtségnek oka, hogy egyrészt olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specificus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetlen, hűtő, és a szomjat csillapító hatásánál fogva. E tulajdonságai mellett még kitűnő borviznek is bizonyult. Az Ágnes-víz kizárólagos főraktára Baja város és környékére Drescher Gyula fűszerkereskedő Baján.

Vízbefult leánya. Egy nyolc esztendő kis leánya: *Gömöri Mária* az első áldozata az idén a szabadban való fürdésnek. E hó 4-én Szent-Jánoson történt, hogy míg a kis leány édesanyja a Spitzer-gyárba ment dolgozni, addig a kis leány levetkőzött s a lakásuk közvetlen közelében levő Vajas-ba ment fürdeni. Azontul nem látták többé élve. Ott lelte szegényke a halálát. A minap valamelyik laptársunk fölemlítette, hogy a csendőrök sorba szedetik el a gyerekektől a horgászó szerszámaikat s mintegy dicsérőleg hozzátette, hogy »a csendőrség figyelme(?) mindenre kiterjed.« Bizon jobban tennék, ha meghagynák a gyermekeket ezen ártatlan passziójuk mellett s inkább a szabadban való fürdést akadályoznák meg.

Oeser-féle **Zongorák**, Schunda-féle **cimbalmok** eredeti gyári áron, kiváló minőségben, kedvező feltételek mellett ifj. Wagner Antalnál Baján kaphatók.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcot eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőratkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Ilárómsághoz Baján.

SPORT.

A bécsi díjlovaglás bajai győztese.

A folyó hó 3-án Bécsben, a Campagne Reiter Gesellschaft által megtartott díjlovagló versenyen, mint örömmel értesültünk, *Báró Podmanický* Endre, helyben állomásozó honvéd huszár százados egy első és egy második díjat nyert. A városszerte kellemes szenzációt keltő esetről a következő tudósítást vettük:

E hó 3-án tartotta meg Bécsben a Campagne Reiter Gesellschaft 32-ik díjlovaglását, amelyet — Ó felsége, a királyjal az élén — díszes közönség nézett végig. A királyi páholy fölött ez alkalommal ott lengett a mi nemzeti zászlónk, a piros-fehér-zöld, mely annál is inkább örömet okozott a nagy számban Bécsbe sereglett magyarok közt, mert ezideig Magyarország határain túl külsőleg nem igen jutott kifejezésre, hogy az osztrák császár egyszersmind magyar király is.

Podmanický Endre báró elsőben a díjlovaglás a) csoportjában nyerte a második díjat, öt éves *Bobó* nevű lovával. A díjugratásban még jobban kedvezett a szerencse neki, mert, míg előbb harminchét úrlovas közül csak a második díjat, itt már negyvenhat közül az elsőt (boldogult Erzsébet királynéknak tiszteletdíját) sikerült elnyernie *Harcos* nevű ménjével. Mindkét lovat a tulajdonos maga lovagolta. A Budapesten megjelenő Vadász- és Versenylap a versenyen kapcsolatosan — egyebek közt — ezt írja:

»Dicsérettel kell adóznunk honvédségünknek, a mely nagy sikert ért el. A díjlovaglásnál a második díjat honvéd-huszár nyerte el, a díjugratásnál pedig a három első díj jutott hozzánk; a honvédek még a jeu de barreban is két díjat nyertek el. Örvendetes, hogy lovasságunknál a lovas szellem így fejlődik s külön felemlítést érdemel a szabadkai 4. h. ezred, a melynek kebléből br. *Podmanický* Endre százados szerzett érdemeket. Borovicsény ezredes méltán büszke lehet tisztikarára, a melynek egy tagja a legszebb trofeák egyikét aratta.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, hogy

divatáru- illetőleg

női kalapkereskedésemet

az Erzsébet királyné-utcában levő **Vanicsek-féle helyiségbe** (a Reich Farkas fiai céggel szemben) helyeztem át.

Sokkal inkább ismeri a mélyen tisztelt bajai közönség szolid üzleti elveimet, kiváló divatcikkeimet, legutolsó párisi divat szerint készített és díszített női kalapjaimat, semhogy ezt az alkalmat arra használjam fel, hogy ezek mellett üssem a nagy dobot. Arra nincs szükségem. De igen is felhasználom ezen alkalmat arra, hogy a bajai n. é. közönségnek, immár negyedszázadon át tanúsított támogatását megköszönjem s hogy azt a jövőre nézve is tisztelettel kérjem

Hazafias tisztelettel

Borizák István.

Fényképező-gépek

és felszerelések nagy választékban gyáráron kaphatók

Ifj. Wagner Antalnál
Baján.

Tánc-tanfolyam.

Kabai Tany József, városunkban már régtől fogva előnyösen ismert tánc-tanító, mint értesülünk, **július hó 2-án**

TÁNC-TANFOLYAMOT

nyit a „Bárány Szálló” nagytermében.

A beiratkozások **f. hó 29, 30-án** és **jövő hó 1-én d. u. 5 órától 6-ig** történnek ugyancsak a „Bárány Szálló” tánctermeiben.

3-1

Pénzkölcsönt

közvetíték a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknak, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy 1/4 évi törlesztésre. konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST. szövetség-utca 11. sz. Válaszbélyeg csatolandó.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db.) kevéssé megsérült finom enyhe

pipere szappant

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Dupla villanydelejes kereszt, vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,

gyógyít és felidit jótállás mellett: *köszvény, reuma, asthma* (nehéz lélegzés) *álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia* (eskór), *idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza*, valamint minden *idegbetegségnél*. Azon beteg, aki 88503 sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérletni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Nekünk bajaiaknak mindent el kell követnünk, hogy a vasút Borota, Réms, Szentiván, Csávoly, Józsefházán át mielőbb kiépíttessék. Ez úgy ezen községekre nézve, mint Bajára nézve úgyszólván kenyérkérdés.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság f. hó 7-én tartotta e havi rendes ülését, amelyen Schmausz Endre elnökölt. A polgármesteri jelentésből megismerjük az iktatók mult havi ügyforgalmát valamint azt is, hogy május hóban a rendőrséghez 21 büntetendő cselekményből kifolyólag tettek feljelentést.

A tisztí orvos jelentése szerint a mult hóban a közegészségügy terén rosszabbodás volt tapasztalható, amennyiben a bejelentésre kötelezett hevenyfertőző betegségek terjedtek. A népesedési statisztika sem kielégítő. Az elmúlt hóban 50 születési esettel szemben 50 halálozási eset áll.

Adók befolytak: Egyenes adó 1904. május hóban 46023 K, (1903. májusban 36271 K.) Hadmentességi adó 1904. május hóban 364 K, (1903. év májusban 66 K.) Bélyeg és jogilletékben 1904. év május havában 17715 K, (1903. májusban 4248 K.) Tanítói nyugdíjban 1904. év május hóban 1121 K, (1903. májusban 221 K.) Országos betegápolási pótdó 1904. év május havában 759 K, (1903. év májusban 858 K.)

A tanfelügyelő jelenti, hogy a mult hóban meglátogatta a bajai polgári fiu- és leányiskolát és az ott tapasztaltak felett a legmelegebb elismeréssel nyilatkozik.

A közigazgatási bizottság felírt a keresk. miniszterhez, amelyben kéri, hogy Baja és Szabadka között indíttassék egy új vonatpár, amely csatlakozást nyerne az ujonnan indított budapest—szabadkai gyorsvonathoz. Ennek megvolna azon előnye, hogy Baján délben már kézbesíthető volna a budapesti reggeli posta és ujság. Schmausz Endre főispán jelenti, hogy az államvasutak igazgatósága Zenta—Szeged és Ó-Becse—Zenta—Szabadka között kísérletez a motoros vasutakkal, ha ezek beválnak, úgy december hóban létesül Szabadka és Baja között is a motoros vasúti közlekedés, amely esetben Bajáról minden vonathoz lesz csatlakozás.

Az állami állatorvos jelentése után a közigazgatási bizottság ülése véget ért.

HIREK.

Kinevezés. Révész (Reichenberg) Mór kulai adóosztályvezető, városunk szülőltjét a pénzügyminiszter a kulai adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

Pénzügyintézetek vasárnapja. A Bajai Takarékpénztár és a Bajai Kereskedelmi és Iparbank elhatározták, hogy ezentúl vasárnapokon nem tartanak hivatalos órákat.

Rendkívüli közgyűlés. A Vojnich háztelekre tervezett városi iskolának más telken leendő elhelyezése végett — amint értesülünk — sürgős rendkívüli közgyűlést kérelmezve hús bizottsági tag és a kérvényt a főispánhoz már be is nyújtották.

Esküvő. Csányi László, Csányi Jánosnak, a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank vezérigazgatójának fia, f. hó 19-én d. u. 5 órakor tartja esküvőjét Szegeden Szécsi Margit úrhölgygyel.

A bajai céllövész társulat f. hó 12-én (vasárnap) este táncvigalmat rendez.

Évzáró vizsgálatok. A városi polgári iskolában az évzáró vizsgálatokat jun. 20-án, 21-én, 22-én és 23-án, a kereskedőtanonciskolában 22-én és 23-án, az iparostanonciskolában 20-án, 21-én, 22-én és 24-én fogják

megtartani; a tanulók rajzait és írásos munkáit 16-án teszik ki nyolc napi közszemlére.

Eljegyzés. Fischhoff Ignác bajai gabonakereskedő eljegyezte Schmideg Erzsike úrhölgyet Várpalotáról.

Gyárak megtekintése. A bajai izraelita polgári fiúiskola tanulói Toch Zsigmond tanár vezetése mellett tegnap több gyárat tekintettek meg. Megtekintették a Spitzer Károly-féle szeszfinomító gyárat és ugyanezen cégnek ecetgyárat. Azután a Spitzer Testvérek gyufagyárat és a Szücs Ödön-féle gépgyárat. A tanuló-ifjúságot mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták és szívesen kalauzolták.

Előléptetés a rendőrségnél. A Rebák György rendőrfővezető nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött vezetői állásra Mayer József eddigi rendőrtizedest és rendőrtizedessé Balog János rendőrt nevezte ki a polgármester.

Halálozás. E hó 9-én reggeli 2 órakor elhunyt özv. Manhold Pálné szül. Manolinó Antónia úrnő, 88 éves korában. Az elhunytban Manhold Gyula butorgyáros édes anyját gyászolja. Temetése tegnap d. u. 5 órakor ment végbe. A koporsót a kiterjedt rokonság és nagyszámú résztvevő közönség kísérte ki a temetőbe.

III. oszt. kereseti adó. A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt teszi közzé: A f. évre összeállított III. oszt. kereseti adó-kivetési lajstrom a zombori kir. pénzügyigazgatóság által 48643/II. 1904. sz. alatt megküldött, a mely lajstrom az adójavaslatra nézve f. évi június hó 2-től 10-ig bezárólag nyolc napon át a városi székház 13-ik számú hivatalában Buday István irodatiszt előtt betekinthezők. Felhivatnak az érdekeltek, hogy amennyiben az adójavaslatokat betekinenti óhajtanák illetve ez ellen akár a saját avagy másokat illető adójavaslatokra nézve netáni észrevételeik volnának, ezt fenti határidőben a zombori kir. pénzügyigazgatóságnál írásban, utóbb a f. évi június hó 10-től 18-ig helyben működő adó-kivető bizottságnál szóval avagy írásban terjesszék elő.

Hangverseny. Opera, operette, monológ és hegedű-hangversenyt rendez Fülöp Riza Barna Ilona és Fülöp Alfréd a Preimajer-féle vendéglőben f. hó 14-én este.

Tarkaszinpad a Központiban. A Központi Szálloda kertihelyiségében napok óta működő kiválóan szervezett, mulattató Tarkaszinpad f. 11-én és 12-én tartja utolsó előadásait.

Névmagyarosítás. Belügyminiszteri engedéllyel kiskorú Schlezinger Jakab bajai lakos nevét »Székely«-re, kiskorú Kohn Izidor bajai lakos nevét »Kömös«-ra magyarosította.

A bajai általános ipari munkás önképző-egylet saját alapja javára 1904. évi június hó 12-én (vasárnap) dal, szavalat és nemzetközi világpostával egybekötött kedélyes estélyt rendez. Az estély a Ziech Henrik-féle vendéglő kerthelyiségében (főtér) fog megtartatni. Kezdeté este 8 órakor.

Tűz. Szerdán délelőtt 11 órakor a tűztoronyból tüzet jelzett a toronyőr. A jelzés alapján tűzoltóink a Katonavárosba rohantak teljes felszereléssel, ott azonban a legnagyobb meglepetésükre sehol sem találtak oltani valót, mert a tűz nem a katonavárosban, hanem a szomszédos Szent-Istvánon volt. Mire azonban nagy kerülővel a tűz színhelyére értek ott se igen akadt munkájuk, mert addig két ház tetőzete teljesen leégett.

Szerencsétlenül járt kocsis. Bajuszonyád János, fiatal szolgálégény, Perlaky Sándor kocsis sajnálatos szerencsétlenség áldozata lett mult hét szombatján. Tüzelő fát szállított haza gazdájának kocsin. A járásbiróság sarkán a kocsival szemben egy inas tolt targoncán néhány hordót, melyek dübörgésétől a lovak megijedve vad futásnak eredtek. A legény teljes erejével féken tartani akarta a lovakat, ami talán sikerül is neki, ha ki nem

esúszik alóla a fahasáb, amelyen ül. A szerencsétlen fiatal legény a lovak közé bukott, hol azok össze, vissza taposták, rugdosták, úgy, hogy az arcán alig maradt valami bőr szegénynek. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba.

A gyermekvédő telep bizottsági tagjai Baján. Az elhagyott gyermekek védelméről kibocsátott szabályzat 65. §-a értelmében, a törvényhatósági bizottság m. hó 28-iki közgyűlésén a gyermekvédő telep bizottsági tagjaiul hat évi időtartamra megválasztottak: Bajai Péter, Demuth Gyula, Drescher Béla, Erdős Jakab, Gebhardt Dezső, Kollár Ágoston, Lengyel Manó, Lerner Antal, Mikolics Ignác, Müller József, Novoth István, Olácsi György; úgy dr. Becássy Gyuláné, dr. Bruck Samuné, Fankfurt Eugenia, dr. Koller Imréné, Müller Matild, Pajor Jozefin, özv. Reich Bernátné, Reich Ignáczné, özv. Rosenberg Mórné, Rothschildné Klauber Teréz, Schwarc Ágnes és Weres Ilona bajai lakosok.

Szurkálás. Vasárnap este a szegényház előtti téren összetűzött két legény, Binszki József és Szeitz Ferencz. Előzőleg csak szidalmazták egymást, de később Szeitz megütötte Binszkit, mire Binszki kirántotta bicskáját és teljes erővel Szeitznek mellébe és karjába vágta. A rendőrség Binszkit rögtön le tartóztatta, kihallgatás után azonban szabadon bocsátotta. A súlyosan sérült Szeitzot a városi közkórházba szállították.

A tolvaj koldus. Rotter József 55 esztendősnél brünni születésű csavargó, a minap városunkat is megtisztelte magas látogatásával, hogy — küszöbről-küszöbre járva, — végig koldulja a várost. Csakhogy a koldulás sem a legjobban jövedelmező mesterség már ma, azért úgy segített magán Rotter József, hogy jobb kezét papírkéregbe csavarta, reá, egy uraságohtól többször levetett harisnyát húzott s azt hajtogatta mindenütt:

— Kérem egy szegény, nyomorult vándorlegény.

Igy persze mindenütt megsajnálta s csak úgy hullottak az obulusok Rotter József markába. Hát ez még hagyján! Mindenki úgy segít magán, ahogy tud. Csakhogy Rotter József szörnyen szórakozott ember s csak ennek tudható be, hogy ő kegyelme ma a járásbiróság fogházában hüssöl. A dolog úgy történt, hogy e hó 8-án, amikor Rotter a plébánián járt egy kis alamizsnáért, szórakozottságból a maga kalapja s a maga botja helyett Novoth István kalapját és ezüsfogantyújú sétatöbtyét vitte el az előszobából. Vojnits Dániel apátplébános egy Matyas Sándor nevű csendőrnek elmondta az esetet, ki csakhamar kézre is kerítette az épen Bikity felé gyalogló csavargót. A sétatöbtyét megkerült.

A mohai Ágnes forrás. Arról értesülünk, hogy a mohai Ágnes-forrás kitűnő ásványvize oly fokozott mérvben terjed (nemcsak hazánkban, hanem úgyszólván az egész világon), hogy forrás kezelettsége már-már szinte képtelen az özönszámra érkező megrendeléseknek eleget tenni. És ez nem csoda. A mohai víz, mint annaleseink bizonyítják, már a tizenkettedik században kedvelt ásványvízként szerepelt, akkor még persze csak Magyarországon; azóta azonban — hála a kitűnő közlekedési eszközöknek — ma már nem csak hazánkban, hanem úgyszólván az egész világon a legkedvesebb ásványvizek egyike. Ezen nagy elterjedtségnek oka, hogy egyrészt olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, másrészt, mert dús szén-savtartalmánál fogva, specificus óvoszer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, és a szomjat csillapító hatásánál fogva. E tulajdonságai mellett még kitűnő borviznek is bizonyult. Az Ágnes-víz kizárólagos főraktára Baja város és környékére Drescher Gyula fűszerkereskedő Baján.

Vízbefult leánya. Egy nyolc esztendő kis leánya: *Gömöri Mária* az első áldozata az idén a szabadban való fürdésnek. E hó 4-én Szent-Jánoson történt, hogy míg a kis leány édesanyja a Spitzer-gyárba ment dolga után, addig a kis leány levetkőzött s a lakásuk közvetlen közelében levő Vajas-ba ment fürdeni. Azontul nem látták többé élve. Ott lelte szegényke a halálát. A minap valamelyik laptársunk fölemlítette, hogy a csendőrök sorba szedeték el a gyerekektől a horgászó szerszámaikat s mintegy dicsérőleg hozzátette, hogy »a csendőrség figyelme(?) mindenre kiterjed.« Bizon jobban tennék, ha meghagynák a gyermekeket ezen ártatlan passziójuk mellett s inkább a szabadban való fürdést akadályoznák meg.

Oeser-féle **Zongorák**, Schunda-féle **cimbalmok** eredeti gyári áron, kiváló minőségben, kedvező feltételek mellett ifj. Wagner Antalnál Baján kaphatók.

Hölgyek öröme! Legjobb szer az egész világon a bajai Dr. Lehman arckenőcs, mely pár napi használat után megifjítja az arcórt eltávolít redőket, szeplőt, májfoltot, bőratkát (Mitesser.) Egy tégely ára 1 korona, csak nevem és arcképpemmel ellátott tégelyt fogadjunk el! **Gyarmati Emil** városi gyógyszerháza a Szent-Háromsághoz Baján.

SPORT.

A bécsi díjlovaglás bajai győztese.

A folyó hó 3-án Bécsben, a Campagne Reiter Gesellschaft által megtartott díjlovagló versenyen, mint örömmel értesültünk, *Báró Podmanický* Endre, helyben állomásozó honvéd huszár százados egy első és egy második díjat nyert. A városszerte kellemes szenzációt keltő esetről a következő tudósítást vettük:

E hó 3-án tartotta meg Bécsben a Campagne Reiter Gesellschaft 32-ik díjlovaglását, amelyet — Ó felsége, a királylyal az élén — díszes közönség nézett végig. A királyi páholy fölött ez alkalommal ott lengett a mi nemzeti zászlónk, a piros-fehér-zöld, mely annál is inkább örömet okozott a nagy számban Bécsbe sereglett magyarok közt, mert ezideig Magyarország határain túl külsőleg nem igen jutott kifejezésre, hogy az osztrák császár egyszersmind magyar király is.

Podmanický Endre báró elsöben a díjlovaglás a) csoportjában nyerte a második díjat, öt éves *Bobó* nevű lovával. A díjugratásban még jobban kedvezett a szerencse neki, mert, míg előbb harminchét úrlovas közül csak a második díjat, itt már negyvenhat közül az első (boldogult Erzsébet királynéknak tiszteletdíját) sikerült elnyernie *Harcos* nevű ménjével. Mindkét lovat a tulajdonos maga lovagolta. A Budapesten megjelenő Vadász- és Versenylap a versenynyel kapcsolatosan — egyebek közt — ezt írja:

»Dicsérettel kell adóznunk honvédségünknek, a mely nagy sikert ért el. A díjlovaglásnál a második díjat honvéd-huszár nyerte el, a díjugratásnál pedig a három első díj jutott hozzánk; a honvédek még a jeu de barreban is két díjat nyertek el. Örvendetes, hogy lovasságunknál a lovas szellem így fejlődik s külön felemlítést érdemel a szabadkai 4. h. ezred, a melynek kebléből br. *Podmanický* Endre százados szerzett érdemeket. Borovicsény ezredes méltán büszke lehet tisztikarára, a melynek egy tagja a legszebb trofeák egyikét aratta.

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására juttatni, hogy

divatáru- illetőleg

női kalapkereskedésemet

az Erzsébet királyné-utcában levő **Vanicsek-féle helyiségbe** (a Reich Farkas fiai céggel szemben) helyeztem át.

Sokkal inkább ismeri a mélyen tisztelt bajai közönség szolid üzleti elveimet, kiváló divatcikkeimet, legutolsó párisi divat szerint készített és díszített női kalapjaimat, semhogy ezt az alkalmat arra használjam fel, hogy ezek mellett üssem a nagy dobot. Arra nincs szükségem. De igen is felhasználom ezen alkalmat arra, hogy a bajai n. é. közönségnek, immár negyedszázadon át tanúsított támogatását megköszönjem s hogy azt a jövőre nézve is tisztelettel kérjem

Hazafias tisztelettel

Borizsák István.

Fényképező-gépek

és felszerelések nagy választékban gyáráron kaphatók

Ifj. Wagner Antalnál
Baján.

Tánc-tanfolyam.

Kabai **Tany József**, városunkban már régtől fogva előnyösen ismert tánc-tanító, mint értesülünk, **július hó 2-án**

TÁNC-TANFOLYAMOT

nyit a „Bárány Szálló” nagytermében.

A beiratkozások **f. hó 29, 30-án** és **jövő hó 1-én d. u. 5 órától 6-ig** történnek ugyancsak a „Bárány Szálló” tánctermében.

3-1

Pénzkölcsönt

közvetíték a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magán tisztviselőknak, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés és nyugdíj előjegyzésre 20 évi törlesztés mellett 7 százalékra. Állami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyének 200 koronától a legmagasabb összegig, havi vagy 1/4 évi törlesztésre, konvertálok birtok és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy feleserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály,

bankbizományos BUDAPEST. szövetség-utca 11. sz. Válaszbélyeg csatolandó.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 db.) kevésbé megsérült finom enyhe

pipere szappant

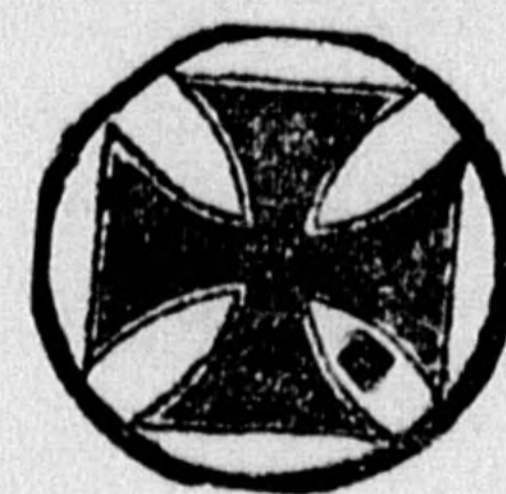
rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvétellel küldi:

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3. szám.

Dupla villanydelejes kereszt, vagy csillag.

D. R. G. M. 88503. sz.,

gyógyít és felüdít jótállás mellett: *köszvény, reuma, asthma* (nehéz lélegzés) *álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia* (eskór), *idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migrén, tehetetlenség, influenza*, valamint minden *idegbetegségnél*. Azon beteg, aki 88503 sz. készülékem által legfeljebb **44 nap alatt** meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel, vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest VIII. Bezerédi-utca 3. szám.

BERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Minden időben semmi sem biztosítja jobban az egészséget mint a jó és emésztő-képes gyomor, meg a tiszta ivóvíz. Kiváló eszköz erre a mohai

ÁGNES

forrás A mohai víz, mondhatni, mióta a földből előbukkant, mindig ismertessé lett kiváló gyógyító hatásairól.

A víz olyan mélységből ered, a milyen mélyre a talaj esetleges szennyezettségének fertőző anyagai semmi körülmények között sem juthatnak le, mert 24-féle kitünőbbnél kitünőbb szűrő földréteg állja útjokat, következképpen tehát a víz

teljesen bacillus-mentes,

azaz a legideálisabban tiszta s így a legegészségesebb ivóvíz.

Ennek igazolásául

Sz. 29/1902.

M. k. áll. bacteriologiai intézet
Budapesten.

Nem kevésbé jellemző a forrás kitünő tulajdonságai egyikeért a tisztaságára nézve az 1902. február 18-án megejtett bacteriologiai vizsgálatról alkotott vélemény, mely szó szerint a következő:

Az előre becsajjtott vizsgálati eredmény tanúsága szerint a mohai ÁGNES-forrás vize bacteriologiai szempontból nagyon tiszta és kifogástalan.

Budapesten, 1902. február 18-án.

Dr. Preisz Hugó s. k.

a m. kir. áll. bacteriologiai intézet
vezetője, ny. r. tanár.

Árllapot s prospectust kívánatra bérmentve küld a mohai ÁGNES-forrás kezelősége Mohán, Fejérmegye

Főraktár BAJA város és közvetlen környékére:

Drescher Gyula úrnál. 6-4

Árak úgy a vidéki, mint a helyi fogyasztásra:

1 ¹⁰ / ₁₀ literes üveg	50 fillér
1 "	42 "
1/2 "	30 "

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett,

mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók.

Uj sirkóraktár.

Mindennemű

SIRKŐVEK

legolcsóbb

gyári árakon kaphatók:

Baron Vilmosnál

BAJÁN,

a „Központi Szálló” épületében.

A „Kávé király”-hoz!

Aki nagyon jó zamatú s illatú kávé kedvel, az csakis „Király kávé” vegyen, mely a legkiválóbb fajok vegyítéséből áll s egy még eddig nem létezett módszer szerint van pörköltve.

Hosszas kísérletezés után sikerült ezt elérnünk s így minden kávéismerő, ki egyszer megízleli, soha más kávé nem fog használni. Ismeretes, hogy a kávé a legérzékenyebb cikk, melyből a finom zamat s illat azonnal elillan, valamint minden izt s szagot felvesz, miért is ezen kiváló kávé lemezdobozokba csomagoljuk s szállítjuk bármely postaállomásra bérmentve, utánvétellel a következő árban:

1 kgros doboz	4 kor.	80 fill.
2 "	9 "	— "
4 "	17 "	20 "

Ezen különlegesen pörkölt kávé kivül ajánljuk a következő nyersfajokat, szinte bérmentve, utánvétellel bármely postaállomásra. 1 postacsomag 5 kgr. legfin

Cuba	kor.	13.50
Ceylon	"	12.—
Jamaica	"	11.20

Biró és Társa

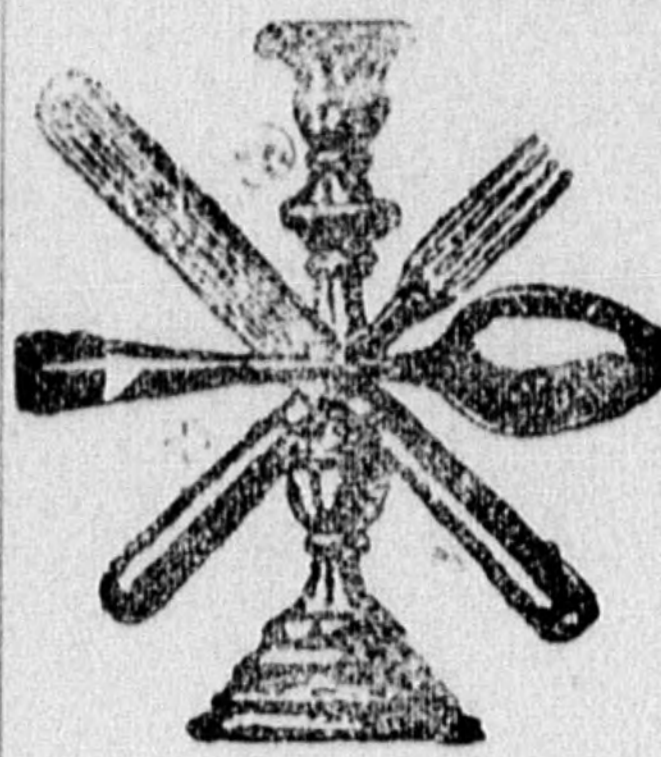
a „Kávé király”-hoz

Budapest, VI., Teréz-körút 2/a—b.

26—3

A „Kávé király”-hoz!

Egy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét túlhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságukért általánosan kedvelt **mexikói ezüstárúimat** és pedig: 6 drb. mexikói ezüst evővillát, 6 drb. mexikói ezüst evőkanalat, 12 drb. mexikói ezüst kávéskanalat, 6 drb. kiváló dessertkést, 6 drb. kiváló dessertvillát, 1 drb. mexikói ezüst levesmerő-kanál, 1 drb. ezüst tejmerítő, 2 drb. elegáns szalon asztali gyertyatartót.

46 drb összesen csak **frt 6.50**

Minden megrendelő ezenkívül **jutalomképen** egy szavatosság mellett pontosan működő 12¹/₂ kiló hordképességű **háztartási mérleget** kap **teljesen díjtalanul**. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért **25 évi jótállást** vállalok. Szétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

Scheffer D. Sándor Bpest, Bezerédi-u. 3.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

— Minden hirdetés felesleges.

A dohányzó egyszer veszi és többő mást nem szihat

Legjobb valódi **francia szivarkapapir** és **szivarkahüvely** kapható az ország minden különlegességi árudájában.

Pártoljuk a honi ipart!

A legjobb

Író ténák „STELLA” védjeggyel

Másolható ténák „STELLA”

Szines ténák „STELLA”

Tusoldat „STELLA” védjeggyel

készülnek a „STELLA” vegyészeti gyárban

BUDAPESTEN.

Főraktár:

Ifj. WAGNER ANTAL papirkereskedésében

B A J A.

52—52

Pártoljuk a honi ipart!

Magyar

Mű-bútorgyár

részvénytársaság Békéscsaba.

Bajai képviselője: **G á s p á r Á r m i n.**

Fióktelepek: **Nagyvárad, BAJA,** Erzsébet királyné-utca (volt Mészáros-féle ház)

Teljes lakásberendezések. — Legolcsóbb gyári árak. — Mindenféle diszítő és kárpitosmunkák elvállaltatnak. Modern bútorok.